

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 9. marca 1926.

Telefon št. 552.

STEV. 29.

Izenačenje neposrednih davkov.

V zadnjem času so krožile po našem časopisu vesti, da je ministrski svet že odobril predlog zakona o neposrednih davkih, s katerim naj se izenačijo neposredni davki v naši državi. Navajali so se posamezni detajli predloga, ki so posebno glede davčnih meril povzročili gospodarskim krogom mnogo skrbi, ker bi jim novi zakon naložil nova bremena, namesto da bi jim sedanja, ki so itak previsoka, izdatno omilili.

Kakor doznavamo od strani, ki je običajno o teh stvareh dobro informirana, so vesti, da je ministrski svet predlog zakona že odobril, preuranjene. Ministrski svet je dosedaj razpravljal samo o nekaterih členih predloga. Generalna direkcija neposrednih davkov je zastopnikom gospodarskih krogov, ki so se pri njej glede izenačenega zakona informirali, izjavila, da davčnih meril, katera so objavili časopisi, ministrski svet še ni odobril, ker se do sedaj sploh še ni pečal z vprašanjem višine neposrednih davkov. Razprava o predlogu za-

kona se bo nadaljevala po povratku ministra financ dr. Stojadinovića. Avtentični tekst novega, to je četrtega načrta zakona o neposrednih davkih se dosedaj še ni objavil. Gospodarski krogi so si prizadevali, da se jim tudi ta načrt pošlje v izjavo, a finančna uprava tem zahtevam ni ugodila čes, da bodo imeli še zadosti prilike podati o njem svoja mnenja, čim ga odobri ministrski svet in se natisne za Narodno skupščino.

Vsekakor od novega načrta zakona o neposrednih davkih ne smemo pričakovati kakšnega omiljenja glede višine obremenitve, dasi davčna merila še niso oficijelno znana. Za nas je mednarodno dejstvo, da se je čutil zastopnik gospodarskih krogov, ki je sodeloval v komisiji za sestavo četrtega načrta, kolikor nam je znano, dolžnega, da odda svoje odvojeno mišljenje glede višine izenačenih davkov. Iz tega se da sklepati, da bo treba še veliko truda in prizadevanj od strani gospodarskih krogov, da se izločijo iz predloga vsaj najboljše ostrine.

Nepotrebna zmeda glede prodaje modre galice.

Veliko zmedo v naši trgovini z modro galico je povzročila pred kratkim v številki 7. Uradnega lista objavljena naredba ministra za narodno zdravje, ki predpisuje posebna pravila o posesti in prodaji strupov in strupenih stvari po trgovcih. Po teh pravilih smejo imeti v posesti ali prodajati strupe samo one osebe, ki jim to dovoli odnosno izda pravico za prodajo ministrstvo za narodno zdravje. Ker naredba prišteva med strupe tudi modro galico, bi smeli to prodajati samo trgovci, ki so od ministrstva za narodno zdravje dobili pravico za prodajo strupov.

Vsako ve, da so po naših krajih prodajali modro galico na debelo nekatere večje trgovske trgovke in kmetijske družbe, na drobno pa so jo nato razpečavali v glavnem skoro izključno za vinogradniške potrebe številni podeželski trgovci in kmetijske zadruge. V ta namen se od njih ni zahtevalo nikakega posebnega dovoljenja niti zdravstvene, niti kake druge oblasti. Čim pa so izšla v Uradnem listu gori omenjena pravila, so začele nekatere nadzorovalne oblasti prijemati trgovce z galico, da se izkažejo s pravico za prodajo strupov. Tega seveda skoro nobeden ni mogel storiti, a si tudi ne bi mogel tako lahko in kmalu pridobiti tega dovoljenja. Po pravilih bi mogel prositi za podelitev pravice za prodajo strupov ministrstvo za narodno zdravje. Napraviti bi moral izpit pred komisijo, ki jo odredi za vsako okrožje ob proslilčevih stroških ministrstvo za narodno zdravje. Ta izpit pa ni obvezen samo za one, ki šele prosijo za pravico, prodajati strupe, temveč ga morajo tekom treh mesecev položiti tudi oni, ki že imajo to koncesijo. Vrhu tega bi trgovci strupov tudi ne smeli prodajati v krajih, kjer obstoje drogerije. Ker pravila navajajo kot strupe ne samo res prave strupe, temveč tudi predmete, katerih doslej vsaj kot strupe v ožjem pomenu besede nismo smatrali, kakor zeleno in modro galico, sodo (!), solno kislino, karbolovo kislino, si lahko predstavljamo zmedo, ki bi jo povzročila navedena naredba v naši trgovini, ako bi prišlo dejansko do njenega izvajanja. Tudi vsebuje ta naredba določbe glede carinjenja, ki predpisuje-

jo, da se mora uvoznik strupov, torej tudi modre galice, izkazati z dovolilom ministrstva za narodno zdravje, ker bi mu sicer carinarnica blago ne propustila.

Kakor smo že uvodoma omenili, je ta naredba posebno vznemirila naše prodajalce modre galice. Izšla je uprav v času, ko se vrši uvoz tega predmeta, ki znaša letno samo za vinogradniško porabo v Sloveniji nad 100 vagonov. Lahko si mislimo, v kak kritični položaj bi prišla naša trgovina z galico, ako bi se od prizadetih trgovcev zahtevalo izkazilo, da imajo pravico za prodajo strupov. Naravnost katastrofalne pa bi bile posledice za vinogradnike, ker bi si radi carinskih ovir, ki bi se stavile trgovcem pri uvozu, ne mogli preskrbeti pravočasno potrebne količine modre galice za škropljenje trt.

Kakor čujemo, je na nujno intervencijo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo izdal veliki župan ljubljanske oblasti vsem podrejenim obrtnim oblastvom navodilo, da se ravna po dosedanjih predpisih še nadalje. Ta odlok je bil jako umesten, a tudi s pravnega stališča povsem utemeljen. Zastopamo namreč stališče, da v Uradnem listu objavljena pravila o posesti in prodaji strupov sploh niso veljavna za naši dve oblasti. V teh oblastih veljajo v tem pogledu zakonita določila bivšega avstrijskega obrtnega reda. Zakona pa ne more izpreminjati naredba. Tudi se omenjena naredba opira na zakon o ustroju centralne državne uprave in na zakon o ureditvi sanitetne stroke. Oba zakona veljata za srbijanske kraje in doslej še nista bila proširjena na celo državo. Pri nas velja še vedno obči zdravstveni zakon iz leta 1870. Novi predpisi o prodaji strupov bi se mogli zato izdajati pri tem pravnem položaju le na podlagi obrtnega reda in pravkar omenjenega zdravstvenega zakona. Pristojen pa bi bil za to minister trgovine in industrije, ker gre za ureditev obrtnopravnih odnosov in ker to naš obrtni red v § 23. tudi izrecno določa. Tudi praktični razlogi odločitve govore proti temu, da bi minister narodnega zdravja urejeval odnose, ki so važni z gospodarskega stališča in pri katerih igrajo higijenski oziri le

podrejeno vlogo. Kam bomo prišli, ako se bo postopalo po dosednji navadi, nam kažejo ponovni primeri; dva najzadnjih sta primer ureditve prodaje cetoze kisline in ta primer glede trgovanja s strupi.

Glede modre galice je torej za enkrat v ljubljanski oblasti in upamo tudi v mariborski oblasti ostalo, kar se tiče trgovanja, pri sta-

rem. V carinskem oziru pa se je treba držati predpisov, pri katerih se zahteva pri uvozu galice izkazilo, da se potrebuje galica za vinogradniško uporabo. Tako izkazilo si naj preskrbe uvozniki — kakor doslej — bodisi pri velikem županu na oddelku za kmetijstvo, ali pri pristojni policijski, t. j. politični oblasti ali pa od pristojne kmetijske zadruge.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Dne 8. marca t. l. se je vršil VI. redni občni zbor tega zavoda v lastnih bančnih prostorih. Iz zanimivega poročila, ki daje pregled o celnem našem gospodarstvu v preteklem letu, posnemamo sledeče:

Prešlo leto, za katero polagamo svoje račune, je v gospodarskem pogledu izredno zanimivo. Vseprisod je opaziti odločno hotenje, da se odpravijo posledice vojnih in povojnih razmer. Tako hotenje se praktično izvaja in je opaziti smoteno in pospešeno prehajanje do normalizacije. Naloge so težavne in je neizgibno, da zahteva ta prehodna doba tu in tam svoje žrtve. Likvidacija starega položaja je samo po sebi privedla bolj nego vsaka oblastvena mera do tega, da prihaja do stare veljave v trgovini in obrtnosti poklicni element. Težavne gospodarske prilike, spričo izboljšanja prometa poostreni pritisk konkurence ob sedanjem opešanem odjemu, opreznost ocena kreditnih zahtev stavijo velike zahtevke do sposobnosti trgovca in industrijalca. Težji zaslužek, redkeje delovne prilike, povrnjeno zaupanje v denar in njega vrednost je nepričakovano močno pripomoglo do tega, da je svet zopet začel skrbno ravnati z denarjem. S stabilizacijo valute se je vseprisod vrnila varčnost. Ta razlog in opešana gospodarska konjunktura vodijo do tega, da naraščajo pri denarnih zavodih hranilne vloge tudi pri nas, kjer je od nekdaj že imelo prebivalstvo vzgojo za to in dobre prilike za štedenje. V teh nelahkih prilikah je utemeljena želja in zahteva kupčijskega sveta, da so oblastveni ukrepi v vseh panogah uprave preudarjeni in dobro pripravljeni brez kvarne sunkovitosti.

Navzlic težkim upravnim problemom, katere je reševati v naši prostrani državi spričo monogoličnega razmer v posrednih pokrajinah, je stvarnemu opazovanju mogoče ugotoviti stalno napredovanje na potu do konsolidacije. Nacionalni novic se je v preteklem letu v nekoliko hitrem koraku dvignil do dokaj višje vrednosti, katere je pač neljubo presejati to in ono stroko v uvozu in izvozu, potem pa ostal več mesecev na višini 9.15 švicarskega franka. Boljša cena domače valute je brezdvomno ugodno učinkovala na razpoložanje prebivalstva in pripomogla k spoštovanju denarja. Večja kupovalna sila dinarja pa v zemlji sami še ni prišla do prave veljave. Cene se le polagoma in ne za vse stroke enakomerno uravnavajo. V prošlem letu je stopila v veljavo nova avtonomna carinska tarifa, ki pomenja odločilni napredek v gospodarski enotnosti in večje spoštovanje gospodarskih potreb domačega dela v celoti. Na temelju nove carinske tarife je bila dana možnost, da je prišla mlada država urejati trgovinsko-politične odnose napram inozemstvu potom obsežnih trgovinskih pogodb. Zaključili smo že nove trgovinske pogodbe z dokaj številnimi pogodbenimi tarifnimi postavkami z Italijo in Avstrijo. V velikem krogu važnih naših industrialnih interesov je osobito zadnja pogodba privedla nerazpoloženo in glasne tožbe o preveliki popustljivosti v odločilnih postavkah, potrebnih za obrambo naše do-

mače obrtnosti. Nelahko delo na polju urejanja trgovinsko-političnih odnosov napram inozemstvu naša država v tekočem letu smoteno nadaljuje in izpopolnjuje. Zadovoljiv pojav na prometnem polju je uveljavljanje nove enotne železniške tarife in raznih tarifnih dogovorov.

Letina je bila povprečno rečeno obilna in ugodna. Naš izvoz je kvantitativno v celoti večji nego prejšnje leto, po vrednosti je pa nekaj slabjši. Vzrok leži v tem, da je padla vrednost mnogim vrstam kmetijskih in gozdnih produktov. V prehodu v novo carinsko ero se je dvignil uvoz važnih fabrikatov, tako zlasti pletenin vseh vrst, katerih cene se drže vztrajnejše nego cene agrarnega blaga. V trgovini in industriji je kakor drugod po svetu zaznamovati mrko konjunkturo, ki žal ne kaže še znakov, da popusti. Malo je strup, ki se lažje gibljejo. Delovnih prilik je malo. Brezposelnost se oglašuje s trdimi posledicami tudi v naši zemlji. Kmet skrbno obrača denar ter kupuje samo najpotrebnejše. V agrarni zemlji je ta okolnost tem bolj odločilnega pomena za promet in trgovino, ker je kupovalna moč srednjega stanu močno opešala. Denar se je v teku leta pocenil, vendar doslej ni mogel učinkovito pripomoči do živahnjega razpolčenja v trgovini in obrtnosti.

Mlado leto 1926 je nenavadno žalostno pričelo za naš gospodarski svet. Sredi dela je moral po sklepu Najvišje modrosti dne 2. januarja 1926 iz tega minljivega sveta naš predčelni in mnogozaslužni predsednik gospod Ivan Knez.

Blagopokojni predsednik je bil moč redkih vrlin in izrednih kvalit. Mirno, stvarno in preudarno delo je bilo njegovo veselje. Veščakov njegovega kova je težko dobiti v gospodarskih krogih, zakaj odlični naš predsednik je bil doma v kmetiji tako, kakor v kupčiji, industriji in v denarnih poslih. V najtežavnejših položajih je imel dober in zanesljiv svet. Svoje redke sposobnosti je nesebično in požrtvovalno skoro pol stoletja stavljaj na razpolago javnemu delu. Veliki pokojnik ni bil samo član vodstva različnih gospodarskih podjetij, marveč je tudi v naših stanskih korporacijah igral veliko vlogo in je najvažnejša od njih, tako Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Ljubljani dolga leta kot njen predsednik vzgledno in požrtvovalno vodil. Našemu zavodu je bil od ustanovitve najboljši vodnik, zanesljiv svetovalec in izkušen prijatelj. V iskreni pijeteti se spominjamo neveljnih zaslug odličnega pokojnika ter mu ohrani naš zavod vedno hvaležen in časten spomin.

Naš zavod je navzlic neugodnim prilikam preteklo leto ugodno odpravil. Naši posli so se namnožili, promet se je znatno povečal, lukrativnost poslov pa je v izpremenjenih razmerah precej padla.

Celokupni prihod v letu 1925 je znašal Din 22.357.623.000.—

Iz bilance povzamemo sledeče številke: aktiva: vrednostni papirji dinarjev 3.379.425.73, konzorcijsni računi Din 16.630.196.—, menice Din 43.568.479.87, blagajna Din 22.201.648.07, intenzar Din 14.040.32, realitete Din 1.276.231.05, de-

bitorji Din 262.396.381/14, pasiva: delniška glavica Din 12.500.000—, rezervni fond Din 8.432.133/85, trate Dinarjev 94.530/58, vlož. knjižice Din 33.358.487/86, kreditorji Din 291.531.407/29, dobiček Din 3.549.842/60.

Izza dne 15. marca t. l. se izplača dividende za poslovno leto 1925 po 10%, t. j. Din 10— za delnico.

V počastitev spomina umrlega prvega predsednika se je osnoval Ivan Knezov fond za odslužene nameščence in njih svoje v znesku Din 250.000—.

O pomislekih na napovedi o dohodnini.

Pomisleki so navadno odločilni faktor za višino odmerjene dohodnine.

Pomisleke mora dobiti vsakdo, komur hoče davčno oblastvo odmeriti dohodnino od višjih dohodkov, nego jih je napovedal. Vsled tega so pomisleki oni del priredbenega postopanja, potem katerega sodeluje davčni zavezanec pri odmeri davkov. Ako priobčujemo danes ta članek o pomislekih, storimo to v prvi vrsti zaradi tega, ker naši davkoplačevalci ne posvečajo odgovorom na pomisleke one pozornosti, katera je v varstvo njihovih interesov neobhodno potrebna. V splošnem smatrajo davkoplačevalci pomisleke za nekaj manj važnega in si niso v svesti, kakšne težke in nevarne posledice lahko imajo pomisleki za presojo njihovih dohodninskih razmer.

Predvsem ne smemo smatrati pomislekov za to, za kar se jih navadno smatra: za dobrohotečo vprašanje davčnega oblastva na davčnega zavezanca, da potom pomislekov pojasni napoved, kolikor ni davčnemu oblastvu jasna. Pomisleki so več in manj nego to. Pomisleki so že dokaz za namero davčnega oblastva, da hoče odmeriti davek od višjih dohodkov, nego so napovedani. Zaradi tega obstoja nevarnost, da si davkoplačevalec nakopije kontumačne posledice, po domače: izroči se s pomanjkljivim odgovorom na milost in nemilost uradni oceni, proti kateri je priziv sicer dopusten, a le malokdaj uspešen.

Pri vsakem odgovoru na pomisleke mora torej davkoplačevalec paziti na dvoje:

1. Ugotoviti mora, ali so pomisleki formalno in meritorno pravilni;
2. odgovoriti mora na nje na način, ki ga ubrani kontumačnih posledic.

Odgovori na pomisleke.

Vprašanja se stavijo in pomisleki priobčujejo navadno po zaporednih točkah, označenih s številkami. Zaradi tega je treba tudi odgovarjati po vrstnem redu stavljenih vprašanj ali pomislekov in odgovore označiti istotako z zaporednimi številkami.

Pri odgovorih mora biti davčni zavezanec skrajno natančen in po možnosti izčrpen, kajti površen ali nepopolen odgovor ima iste posledice, kakor ignoriranje pomislekov. Večina davkoplačevalcev napačno domneva, da je v priredbenem postopanju najvažnejša napoved in zaradi tega posvečajo vso skrb napovedi. Prav je, da se že napoved sestavi čim bolj izčrпно, vendar se pa ne sme prezreti, da je pravzaprav najtežje delo, in tudi najvažnejše, odgovor na pomisleke. V pomislekih pokaže davčno oblastvo že smer, v kateri ne verjame napovedi. Davkoplačevalec se torej v pomislekih more uspešneje in boljše braniti nego v napovedi. Med ta obrambna sredstva spadajo predlogi, katere davčno oblastvo mora izvesti, ako noče verjeti napovedi. Za predloge v odgovorih na pomisleke prihaja v poštev dokaz z osebnim zaslišanjem davčnega zavezanca, dalje zaslišanje prič in izvedencev in sicer gotovih oseb o davčnih zadevah, katere je treba točno naznačiti, nadalje ponudba vpogleda v poslovne knjige, v kateri se mora dejstvo, katero se hoče dokazati, točno naznačiti, ali v le neznatni količini.

Poziv, katerega pošlje davčno oblastvo davkoplačevalcu, da dohodek

iz kakega dohodninskega vira, katerega v napovedi ni omenil, nima in ne more imeti značaja, torej tudi ne posledice pomislekov. Ako davčni zavezanec dohodkov iz kakega dohodninskega vira ne napove, mu mora davčno oblastvo predočiti merodajne okoliščine, ki dokazujejo obstoj dotičnega dohodninskega vira.

Glavna smernica pri sestavljanju odgovorov na pomisleke naj bo: Nihče naj se ne boji izčrпно odgovarjati na pomisleke! Na vse točke pomislekov je treba podrobno in izčrпно odgovoriti na vsa stavljenja vprašanja. K vsakemu odgovoru naj se navede tudi dokaze, da se prepreči zavrnitev, odnosno neupoštevanje zaradi morebitne nejasnosti dejstev, ki naj se dokazujejo.

Vzorci za nejasne in zaradi tega od oblastva upravičeno neupoštevani predlogi so, na primer sledeči: »Ako oblastvo še dvomi o pravilnosti moje napovedi, sem pripravljen predložiti na vpogled svoje poslovne knjige,« ali »pripravljen sem dokazati pravilnost bistvenih točk svoje napovedi z izvedenci ali pojasnilniki in predlagam njihovo zaprisego.« Oblastvo sme obe frazi, dasi sta bili morebiti resno mišljeni, enostavno prezreti. Upoštevati pa bi morala odgovore, ako bi se, na primer sledeče glasili: »Za dokaz pravilnosti svojih navedb glede prometa v l. 1925. prosim za vpogled v poslovne knjige,« ali »glede trditve, da je znašal v moji stroki v l. 1925. kosmati dobiček največ 30 odstotkov, predlagam zaslišanje izvedenca N. N. pod prisego.« Še jasnejše je dejstvo, ki se hoče dokazati, ako vsebuje odgovor na vsako točko pomislekov svoje posebne predloge, kajti ako oblastvo ne more svojih lastnih pomislekov kvalificirati za nejasne, ne more tudi smatrati, da so odgovori odnosno predlogi nejasni, ako so razvrščeni tako, kakor so prijavljeni pomisleki.

Kdor na pomisleke sploh ne odgovori ali pa samo deloma in tega tudi ne opraviči, zapade kontumačnim posledicam § 213. zakona o osebnih davkih. Pri kompliciranih odgovorih na pomisleke, pri katerih se nikdar ne ve, ali jih bo davčno oblastvo smatralo za zadostne, je priporočljivo, da se k stvarnim izvajanjem še pripomni kako opravičilo, za primer, da bi hotelo davčno oblastvo smatrati poslana pojasnila za nepopolna, kajti le oni davčni zavezanec zapade kontumačnim posledicam, ki se brez zadostne opravičbe ne odzove pozivu priti pred komisijo ali noče odgovoriti brez zadostne opravičbe na stavljenje mu pomisleke ali na vprašanja, ki so bistvena za presojo dohodninskih razmer. (Konec prih.)

Beran Fran, strok. učitelj za keramiko:

Predelovanje gline v Sloveniji in material, ki se v ta namen uporablja.

(Konec.)

V vseh teh geoloških formacijah se dobe naslage gline, ki ima različne posebnosti in različno podobo. Barva teh glin se po žganju pri različnih vročinskih stopinjah menja in sicer je belosivkasta, bledorumen, svetlordeča, rjava ali pa celo rjavočrnkasta.

Vse doslej preiskovane gline, razen vrhniške, so sekundarne gline, to se pravi, da je vse te gline naplavila voda iz njih prvotnega prostora v druge kraje.

Večinoma so te gline dosti čiste, da jih ni treba propirati glede na njih uporabljanje.

Z vodo se dajo rade predelati v delovno testo (Arbeitsmasse), iz katerega se proizvajajo razni predmeti keramične industrije, bodisi prostoročno na lončarskem krogu, ali pa s pomočjo raznih lesenih ali pa iz mavca za te svrhe narejenih kalupov.

Pri sušenju se niso na njih površju pojavile nikake škodljive soli, katere bi izdelke kvarile; to znači, da takih soli sploh ne vsebujejo ali v le neznatni količini.

Skrčenje pri sušenju in dalje skrčenje pri žganju varira od 1—15%, kar priča, da so nekatere od teh glin zelo

masne (plastične) in je torej treba za posamezne vrste izdelave jih tehnično prilagoditi tem zahtevam in sicer z mešanjem pustih in masnih glin skupaj, ali pa s primešavanjem pustih mineralov, kakor n. pr. kremenčevega peska, šamota, apnenca v formi krede ali mletega marmorja, dolomita, živca itd. poljubno zmletih.

Pri žganju na 1100—1300° C ne propuščajo več vode, sintirajo t. j. izgubijo na poroznosti.

Stopinja topljenja (Schmelzpunkt) od večine teh glin je dosti nizka iz keramičnega stališča, le pri nekaterih dosega 1600° C, t. j. določena najmanjša stopinja topljivosti za ognjevzdržljive gline (Feuerfeste).

Uporabo nahajajo pri izdelovanju lončene posode, peči, majolike, in tudi za šamotne izdelke podrejene kvalitete.

Porabne pa so tudi nekatere za izdelovanje posode od goste črepine (sintirane), kamenino (Steinzeug), pa tudi za tlakovne ploščice.

Povzdiga keramične industrije in obrti v Sloveniji.

Dasi so današnji pogoji za proizvodnjo porcelana ali fine bele kamenine, zaradi nedostajanja prvovrstnih potrebnih sirovin še neugodni, so na pram temu pogoji za razvoj solidne in okusne lončarske posode in peči, majolike, faience še dokaj ugodni.

Sirovin je dovolj na razpolago in tudi precej delavnih moči. Prodaja tega blaga bi se dala še znatno povečati, ker je uvoz tega blaga združen z različnimi ovirami.

Skoraj za vse keram. obrt veljajo pravila umetne obrti, razumevanje in smisel zanjo pa mora ustvariti publika in šola kot v drugih državah, kjer uvidevajo gospodarsko a kulturno

važnost te panoge in vzdržujejo v ta namen razne strok. tečaje, šole in visoko razvite industrijske dežele pa vzdržujejo v ta namen keramične izdelke na visokih tehničnih solah.

Po preobratu so počeli uvidevati potrebo pospeševati razne obrti in industrije, med njimi tudi keramično industrijo in obrt tudi v Sloveniji državne oblasti. Minister trgovine in industrije je po inicijativi odličnega načelnika g. dvor. svet. dr. Marna stavil to nalogo Uradu za pospeševanje obrti. Urad je sporazumno z Obrtno šolo podvzel ustanovitev tehn. laboratorija in delavnice za keramiko v Ljubljani.

Dasi so bila sredstva neznatna, je bilo z vztrajnim delom in s požrtvovalnostjo omogočeno vodstvom Urada za pospeševanje obrti in ravnatelstvu Sred. tehn. šole otvoriti redno strokovno šolo keramike na Srednji tehn. šoli kakor en sestavni oddelek in s tem je upostavljena daljša podlaga za vzgojo strok. moči za to industrijo in obrt, kakor tudi je omogočeno laboratoriju preizkuševati keram. materiale in delovati na najkoristnejše izrabljanje takih materialov.

Keramični proizvodi, posebno oni, kateri so človeku vsak dan potrebni, bodisi kot jedilna posoda, ali pa okraški stanovanj (počenši že s sobno pečico ali kaminom) nimajo edino praktični namen, temveč tudi etično vzgojni.

Konsumenti morajo spoznati resnico, da so dobre glinaste peči do danes še najbolj ekonomične, prijetno toplota dajajoča ogrevalna telesa za stanovanja; šole, pisarne itd. in pa da se v dobrih glinastih kuhinjskih posodah pripravljajo najokusnejše jedi brez zdravstvene nevarnosti, katero eventualno povzroča plehnata, emailirana posoda.

46. redni občni zbor »Kmetske posojilnice ljubljanske okolice« v Ljubljani.

»Kmetska posojilnica ljubljanske okolice«, r. z. z. n. z. v Ljubljani, praznuje letos 45letnico svojega obstoja kot najstarejši čisto slovenski denarni zavod v Ljubljani. Dne 4. marca 1926 se je vršil njen 46. redni občni zbor.

Ob jubileju je zadela zavod s smrtjo predsednika Ivana Kneza težka izguba. Previdno, preudarno in solidno vodstvo pokojnikovo je utrdilo trdno sigurnost ter neizbrisno začrtalo pot stalnega napredka. Pod 33letnim predsedstvom pokojnika se je razvil zavod po skromnih početkih v največjega in najjačjega svojega ustroja ne samo v Sloveniji, temveč v celi naši državi. Smrtna kosa je zahlevala v zavodu še druge žrtve. Umrli je petnajstletni zaslužni član načelstva gospod. Anton Pogačnik, bivši župan v Spodnji Šiški. Tragično preminulemu uradniku Zarku Bollavzarju je sledil po daljši bolezni višji knjigovodja gosp. Marijan Ravnihar po nad dvajsetletni zvesti službi in naposled je prehitela smrt med službo uradnega slugo Vinke Šuligoja.

Uspehi zavoda pišejo umrlim sodelavcem najlepšo posmrtnico in spomenico.

45letnica zavoda se proslavlja predvsem z vsoto hranilnih vlog, ki je na dan obnega zbora že znatno presežla sto milijonov dinarjev.

Stanje vlog dne 31. decembra 1925 izkazuje še Din 99.026.940/65. Prirastek v letu 1925 znaša Din 21.420.723/66.

Karakterističen za preteklo upravno leto je zastoj v povpraševanju po kreditih. Posojila so se vsled tega dvignila le za Din 5.437.633/96 ter izkazujejo Din 74.214.539/69. Pa še ta presežek se je posrečil šele proti koncu leta s kratkoročnimi krediti, tako, da je stanje naloženega denarja, ki je bilo med letom vsekoli znatno višje, padlo začasno ob zaključku na Din 18.777.980/11. — Reskompitni kredit za lastni račun se ni več uporabljal, v bilančni postavki po Din 680.000 je zapopaden le neposreden kredit strank, ki ga posreduje zavod s svojim žirom.

Kakor je razveseljiv in časten za zavod visok in stalen povečanje vlog radi splošnega zaupanja in ugleda, vendar ni to še znak blagostanja in napredka našega splošnega domačega gospodarstva kakor tudi ni zastoj v povpraševanju po kreditih znak zboljšanja materialnega stanja. V vseh gospodarskih panogah, zlasti v trgovini, obrti in industriji je kloni razmah prvih let osvobođenja. Glavne neprimlike so dovolj znane, ublažile, odstranile bi se lahko ob umevanju merodajnih faktorjev. Pa tudi v teh razmerah se opaža dobra stran; likvidirajo, izginjajo predvsem nezdrava podjetja, solidna gospodarstva stopajo v ospredje, dasi se ne razvijajo, kot zahleva splošni interes.

»Kmetska posojilnica« je v zaščito domačega trga že v preteklem letu znatno zniževala obrestno mero pri kreditih ter stremi trajno še za čim znatnejšim znižanjem. To mora in tudi more, ker je dovolj krepko fundirana in po izvršenih odpisih v vseh postavkah popolnoma krita.

Upravno premoženje je naraslo na Din 102.521.424/21. Rezervni zakladi so se zvišali po pripisu dotacij iz novega čistega dobička na Din 2.606.543/01. Lastne nepremičnine v nizkih bilančnih postavkah nudijo vsakomur dokaz trdne zgradbe zavoda. Portfelj vrednostnih listin, znižan in odpisan na dinarjev 7.609.369/—, vsebuje izključno naše varne papirje, vsi avstrijski in ogrski papirji so izbrisani, kakor vsaka nepovoljna sled izza vojne dobe. Število deležnikov se je zvišalo na 4508.

Vsled izdatnega znižanja obrestne mere pri kreditih in po strogo izvršenih izkazanih odpisih je dosegel čisti dobiček Din 508.684/81. Od slednjega se je predkazalo Din 40.000/— v podporni zaklad za nameščence, ki bo poslej nosil ime Ivana Kneza, v počastitev spomina. Ta zaklad izkazuje sedaj Din 231.983/17 ter bo od vsakoletnega obnega zbora po uspehih čistega dobička redno subvencioniran. Nadalje se je določilo od novega čistega dobička Din 70.000/— za dobrodelne narodne namene, katerim so se naklonile tudi že med preteklim letom na račun upravnih stroškov znatne vsote.

Nanovo izvoljeni upravni odbor se je konstituiral nastopno: Andrej Sarabon, veletržec in posestnik v Ljubljani, predsednik; Feliks Stare, veleposesnik in tovarnar na Kolovcu, podpredsednik; Avgust Jenko, posestnik, Saša Knez, veletržec, in Alojzij Vodnik, posestnik, vsi v Ljubljani, člani načelstva; Matija Dolničar, posestnik v Šmartnem ob Savi, Ivan Rus posestnik na Grosupljem, in Josip Sušteršič, posestnik v Semičici, člani nadzorstva.

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznana najboljši!
Odklanjajte slične a manj
vredne izdelke!

Trgovina.

Nedeljski počitek. — Ministrstvo trgovine in industrije je izdelalo na podlagi zakona o zaščiti delavcev osnutek naredb, ki dovoljuje, da smejo biti trgovine v krajih z izpod 10.000 prebivalcev odprte 2 uri tudi ob nedeljah dopoldne. Osnutek naredb se objavi, čim se o njem izjavi ministrstvo za socialno politiko.

Zahteve srbskih trgovcev glede nedeljskega počitka. — Te dni se je vršila pri velikem županu v Beogradu konferenca interesentov o vprašanju zapiranja in odpiranja trgovin ob nedeljah. Za-

stopnik beograjske trgovske zbornice se je na tej konferenci postavil na stališče, da morajo biti vse trgovine tako v mestih, kakor na deželi, ob nedeljah zaprte. Izjemo tvorijo samo podjetja, navedena v čl. 14. in 15. zakona o zaščiti delavcev, za katera se smatraja mlekarne trgovine, okrepčevalnice, zajutrkovalnice itd. Za trgovine z živlenskimi potrebščinami naj se smatrajo samo one trgovine, katere prodajajo samo živlenske potrebščine in ničesar drugega. Te trgovine naj bodo ob nedeljah odprte, ako se vrši v nedeljo semenj in zadnje nedelje pred božičem in veliko nočjo. Tržni dnevi, ki se vrše ob nedeljah, ne smejo dajati razloga za odpiranje trgovine. Oni, ki se vrše ob nedeljah, naj se prestavijo na delavne dni.

Objava konzularnih poročil. Konzularni oddelek našega zunanjega ministrstva pripravlja za objavo 40 konzularnih poročil naših zastopnikov v inozemstvu. Poročila izidejo tekom par tednov. Obsegala bodo zanimive podatke o izgledih naših trgovskih stikov z inozemstvom.

Trgovska pogodba z Avstrijo se v dolednem času ratificira. — Te dni se je vršila v ministrstvu trgovine in industrije konferenca med ministrom dr. Krajačem in predsednikom odbora Narodne skupščine za ratifikacijo trgovske pogodbe z Avstrijo glede delovnega programa navedenega odbora. Na konferenci se je sklenilo, da se ta odbor sestane takoj po izglasovanju proračuna ministrstva trgovine in industrije, da bo sejem mogel prisostvovati tudi minister sam.

Neugoden položaj na našem lesnem tržišču v l. 1925. — Ugodna češkoslovaška revija »Naznamila centrale češkoslovaških trgovskih zbornic« priobčuje o položaju na našem lesnem trgu sledeča poročila: »Položaj na lesnem trgu se ni izboljšal. Vse ugodnosti, predvsem tarifne ugodnosti, ankete in konference niso mogle odpraviti krize v lesni industriji. Jugoslovanska vlada bi morala napeti vse sile in lesno industrijo izdatneje zaščititi, da bi smela industrija pričakovati ugodnejše poslovno leto. — Izvoz lesa je bil do sedaj povsem nepovoljen. V Italijo se dnevno vedno manj izvaža. V sredozemskih pokrajinah stalno konkurira Rumunija. Stavbena delavnost je povsod minimalna, zaradi tega so kupcijske prilike nepovoljne. Iz Bosne same se je v l. 1924 izvozilo za 300 milj. Din lesa raznih vrst. Leto 1925. izkazuje do 50% manjši izvoz. Kriza je s tem dosegla nevarni obseg. V aprilu je nastopila v lesni industriji popolna stagnacija. Bukov les bi se mogel prodajati v Nemčijo, kjer so po njem povpraševali, a so previsoki prevozniki stroški onemogočili prodajo večjih partij. Na nemškem trgu nastopajo kot konkurentinje Rumunija in Češkoslovaška, ki imata ugodnejšo tarifo in ščititi trgovino. Samo trgovina z drvmi se je vsled velikega mraza, ki nastopa v zadnjih tednih, izboljšala, a konjunktura že zopet pojenjuje. Zaloge so zelo velike in jih bo težko prodati, ako nastopi ugodnejše vreme.«

Industrija.

Položaj elektrotehnične in železarske industrije v Avstriji. — Na gospodarski anketi, katero vrši trgovski odsek avstrijske narodne skupščine, so se te dni obravnavale razmere v elektrotehničnih in železarskih industrijah. Zastopniki teh industrij so se pritoževali v glavnem, da se jim ovira možnost izvoza. Zahtevali so, da javna gospodarstva (država, dežele in občine) začnejo z investicijskimi deli. V tej zvezi se je govorilo o razširjenju telefonskega omrežja in o elektrifikaciji se-merske železnice. Nadalje se je zahtevalo, da se industrija izdatneje zaščititi, nego je zaščitena do sedaj in da se dovoli pločevine, ki se v Avstriji ne izdelujejo, uvažati prosto carine. Govorilo se je nadalje o načinu, kako bi se zakonito primoralo javna gospodarstva, da nabavljajo svoje potrebščine izključno doma. Končno se je predlagalo, da naj sklepa tobačna režija kompenzacijske kupčije v tem smislu, da bi država, od katere se kupi tobak, namesto plačila vzela vsaj deloma v račun avstrijske industrijske izdelke.

Obrt.

Stališče vlade glede snovanja novih zbornic. — En del obrtništva v Južni Srbiji je naprosil vlado, da osnuje za Južno Srbijo posebno obrtniško zbornico in tako izloči Južno Srbijo iz področja

obrtištke zbornice v Beogradu. Vlada je zahtevo odklonila, češ da ni v skladu z veljavnim zakonom o osnovanju novih zbornic. Južno-srbski obrtniki namravajo svojo zahtevo v kratkem obnoviti in jo podpreti z zakonskimi razlogi.

Seja obrtnega odseka zagrebške trgovske in obrtniške zbornice. — Obrtni odsek zagrebške zbornice je imel dne 3. t. m. sejo, na kateri se je med drugim sklenilo naprositi ministrstvo za socialno politiko, da imenuje v nadzorstvo okrožnega urada osebnosti, katere odsek predlaga, dalje naprositi ministrstvo trgovine in industrije, da uvrsti steklarstvo in mlinarstvo med obrte, za katere je potreben usposobljenostni dokaz in slednjič naprositi pravosodnega ministra, da kaznilnicam in poboljševalnicam prepove, da bi izdelovale obrtniške predmete za privatne naročnike, ker se s tem povzroča legalni obrti preobčutna konkurenca z neenakimi konkurenčnimi pogoji.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Narodna banka je imela dne 28. februarja t. l. za 5717'8 milj. Din bankovcev v obtoku. — V času od 22. do 28. februarja t. l. se je obtok zvišal za 74'3 milj. dinarjev.

Carina.

Minimalno carinjenje blaga iz angleških kolonij. — Generalna direkcija carin je z razpisom z dne 23. februarja t. l. C br. 7830 naročila carinaricam, da ocari-nijo blago, ki dohaja v našo državo iz Angleške Indije in Kadane, po minimalni tarifi.

Posiljke s carini zavezano vsebino. — Mednarodni poštni urad v Bernu objavlja, da dobiava od inozemskih poštnih uprav pritožbe, da prihajajo na razne pošte pošiljke s carini zavezano vsebino, katere niso opremljene s predpisanimi vinjetami po vzoru A in B ali pa samo z vinjetami po vzoru B. Vrh tega pošiljkam ni priložena carinska deklaracija. Ker to postopanje ovira ocari-njenje, je v interesu naših izvoznikov, da se točno drže predpisov za pošiljke v inozemstvo, katere vsebujejo kako carini zavezano blago.

Davki in takse.

Odmera občne pridobnine za l. 1926. v logaškem okraju. Davčno okrajno oblastvo v Logatcu nam pošilja v objavo sledeči razloz: V smislu člena 204. finančnega zakona za leto 1924/25 se raz-glaša, da je odmera kontingentirane občne pridobnine, dalje začetne nekontingentirane občne pridobnine kakor tudi od onih družb z om. zavezo za leto 1926 glede vseh davčnih zavezancev političnega okraja Logatec izvršena. Pri pristojnem davčnem uradu odnosno županstvu lahko vsak davkoplačevalec v času od 10. marca 1926 do 24. marca 1926 vpogleda v odmerni seznam in se prepriča, koliko mu je za leto 1926 predpisane pridobnine. Eventuelne prizive je vložiti v smislu zgoraj omenjenega člena v roku 15 dni računši po preteku roka za vpogled odmere pri podpisani davčnem okrajnem oblastvu v Logatcu. Predpis davka onih zavezancev, ki v 15 dneh po preteku roka za vpogled odme-re ne podajo pritožbe, postane pravomočen, ne da bi se davčnim zavezancem izročili posebni plačilni nalogi. Odmerni izkazi vrše hkratu naloge svoječasni iz-piskov iz plačilnih nalogov za občno pridobnino v smislu § 58. zak. o os. davku.

Davčna razbremenitev v Nemčiji. Finančni odbor nemškega državnega go-spodarskega urada je te dni izčrpno obravnaval predlog za znižanje davčnih bremen, ki naj izboljša sedaj neugoden položaj v Nemčiji. Finančni minister je izjavil, da se mora finančna politika prilagoditi gospodarskemu položaju, ki nujno zahteva, da se vsi luksuzni davki in davščine odpravijo. Odbor je predlog v polnem obsegu odobril in sklenil re-solucijo, s katero zahteva, da se izvede štednja v državnem gospodarstvu v smeri znižanja upravnih stroškov.

Padeč francoske vlade vsled namera-vanih davčnih bremen. — Francoska vlada pod vodstvom Brianda je poizkušala sanirati francoske finance z občutni-mi novimi davki, ni pa dobila v parla-menta za to potrebne večine. Parlament je odklonil davčno predlogo s tem, da ni odobril davka na alkohol in sladkor ter prepričal podražitev tobaka. Vlada je iz

te odklonitve izvajala posledice in od-stopila tik pred mednarodno važno sejo Zveze narodov. Novo vlado sestavi po vsej priliki bivši ministrski predsednik Caillaux, ki je priznan finančni strokov-njak.

Promet.

Brzojavni naslovi. Naša poštna uprava se je zadnji čas postavila na zelo čudno stališče. Ona ne dostavlja več brzojavov z brzojavnimi naslovi doma obče znanim in izven državnih mej tudi ne neznanim tvrdkam, ki uživajo splošno poznanstvo in dobro ime. Menda se gre pri tem za takso, ki se zahteva za te vrste naslove. — Poštna uprava bi lahko potem svojih organov tvrdke in osebe, ki pridejo za te vrste naslove v pošte, na takso opozorila, ne pa, da brzojave vrača kot nedostavljive z občo opazko »ne-poznan«. — Te vrste odgovori so lahko zlasti pri eksportni in importni trgovini za našega človeka in tvrdko fatalni ter večkrat vkljub morda naj-boljšim referencam, zlasti pri prvih poslih, usodepolni. S tvrdko, ki je celo pošti nepoznana, kot trgovec nimam rad opravlja, ako tudi imam o njem sicer ugodna poročila. — Ako se gre res samo za takso, naj se odgovori »nedostavljiva, ker ni plačana taksa«, sicer pa naj se vzame za zgled bivšo staroavstrijsko pošto, ki je daleč slo-vela ravno vsled dostave pisem in br-zojavov po svoji iznajdljivosti. 1—c.

Znižanje poštnih, brzojavnih in tele-fonskih pristojbin. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je opeto-vano s spomenicami opozarjala ministr-sivo pošte in brzojava na neprikladnost sedanjega kategoriziranja telefonskih na-ročnikov v plačilne razrede. Kategorizi-ranje je bilo za gospodarske kroge po-nebno neugodno, ker ni upoštevalo in-tenzivitete izkoriščanja telefonskih na-prav. Kvarno je pa tudi za razvoj tele-fonskega omrežja, ker morajo podežel-ske telefonske centrale, ki imajo 11 na-ročnikov, plačevati enako naročnino, kakor centrale s 400 naročniki. Zbornica je dalje opozarjala na velike ovire, ki jih povzroča naši trgovini previsok kurz za obračunavanje pristojbin v mednarod-nem poštno-pakétnem prometu. Tu se računski kurz še vedno po 15 Din za 1 zlati frank, dasi je borzni kurz že davno ugodnejši. Po dolgih prizadevanjih so naša zbornišča opozorila razumevanje in upoštevanje na merodajnih mestih. Kakor čujemo, je ministrstvo pošte in brzojava že izdelalo predlog, da se poštno, brzojavne in telefonske pristoj-bine znatno znižajo. Doklej naj gre znižanje, še ni določeno, določi se pa tako pravočasno, da bo znižanje stopilo v veljavo že dne 1. aprila t. l. — Mini-ster se nadalje prizadeva, da razširi tele-fonsko omrežje z nabavo novih tele-fonskih aparatov in polaganjem kablov, a ga pri tem ovirajo težave finančne na-rave. — Odlok o zaračunavanju poštnih pristojbin v mednarodnem prometu po relaciji 1 : 11 napram zlatemu franku je poštni minister Superina te dni že podpisal in je verjetno, da se bodo pri-stojbine po novi relaciji začele pobirati že s 1. aprilom t. l.

Znižanje železniških tarif. Prometni minister namerava še tekom tega mese-ca sklicati konferenco referentov in di-rektorjev državnih železnic, na katero bodo povabljeni tudi zastopniki gospo-darskih krogov. Na konferenci se bo obravnavalo vprašanje znižanja železni-ških tarifov še nekatere vrste blaga, ki so s prevoznino preobčutno obremenje-ne. Istočasno se bo obravnavalo tudi vprašanje znižanja osebnih tarifov.

Za popravilo vagonov in lokomotiv. — V prometnem ministrstvu se vrši dne 15. t. m. konferenca, na kateri se bo obravnavalo vprašanje popravila naših vagonov in lokomotiv. Prometno mini-strstvo je o tem vprašanju sestavilo po-ročilo s konkretnimi predlogi, ki merijo na to, da bi se zaposlilo s popravili na eni strani domače tovarne, na drugi strani pa državne delavnice.

Iz naših organizacij.

Občni zbor gremija trgovcev za pol. okraj Kamnik. V nedeljo dne 7. marca t. l. se je vršil ob 2. uri popoldne občni zbor gremija trgovcev za pol. okraj Kamnik v Domžalah z običajnim dnev-nim redom. Občnega zbora so se udele-žili člani v častnem številu. Vodil ga je predsednik o. Stergar. Običajna poročila je vzel občni zbor brez debate na znanje in izvolil dosedanje načelstvo tudi za pri-bodnje poslovno dobo. Zvezo trgovskih gremijev in zadrug je na občnem zboru zastopal tajnik g. Mohorič, ki je podal izčrpno poročilo o poslovanju Zveze v pretečenem letu glede raznih za gospo-darstvo važnih zadev, predvsem o cari-nah, železniških tarifih, ležarini, stojni-ni, davkih in zakonu o pobijanju dra-ginje. Udeležniki so z zanimanjem sle-dili izvajanjem g. Mohoriča in se obračali nanj z raznimi vprašanji glede praznovanja praznikov, glede tarifnih ugodnosti za mlinsko industrijo, lesno tr-govino itd. Na stavljena vprašanja je izčrpno odgovarjal. O občnem zboru, ki je pokazal, da se člani kamniškega gre-mija živo zanimajo za svojo stanovsko organizacijo, nam je obljubljeno daljše poročilo.

RAZNO.

Smrtna kosa. — V Cerknici je dne 7. t. m. umrl ugledni trgovec g. Anton Kra-vanju, ki je mnogo deloval za prosep našega narodnega gospodarstva. Bil je dolga leta odbornik Gremija trgovcev za logaški okraj in je ves čas odlično sode-loval v tej stanovski organizaciji. Blage-ga pokojnika ohranijo naše gospodarske organizacije v trajnem spominu.

Zakaj se je figova cikorija podražila? Trgovec je napram odjemalcu vedno v težkem položaju, kadar se kak predmet podraži, kakor se je v zadnjem času po-dražila figova cikorija. Firme, ki izdelu-jejo figovo cikorijo, dobavljajo fige iz Italije, deloma iz Španije in Alžira. V Italiji, kjer je bila letina letos zelo slaba, so se cene izdatno dvignile. Začetkom decembra so cene dosegle že dvojno izmero cen v l. 1924. V zadnjih tednih cene še vedno naraščajo in je pričako-vati še nadaljnih podražitev. Izdelovalci figove cikorije so zaradi tega sklenili, da primerno povišajo ceno za svoje izdelke. Na to jih je napotilo ravnanje njihovih dobaviteljev, ki se branijo dobavljati blago po prejšnjih, s trgovinskimi sklepi kritimi cenami. Zaračunavati hočejo bla-go samo po dnevnih cenah. Pravljanje v Italiji, Španiji in v Alžiru ima le malo izgleda na uspeh. Zaradi tega so se iz-delovalci te cikorije odločili, da povišajo cene in jih prilagodijo vsakokratnim ce-nam fig na svetovnih tržiščih.

Akcijska inflacija v Italiji. Koncem le-tošnjega januarja je bilo v Italiji 10.680 akcijskih družb z vplačano glavnico 37 milijard lir. Koncem leta 1913 je bilo akcijskih družb 3070, glavnica pa 5'6 mi-lijard zlatih lir; družbe so se pomnožile torej za 248 odstotkov, glavnica pa za 555, kar približno odgovarja razvredno-tenju lire. V januarja 1926 se je dvignil kapital italijanskih akcijskih družb za 627, v predlanskem pa za 309. Inflacija akci-j gre torej neprestano naprej.

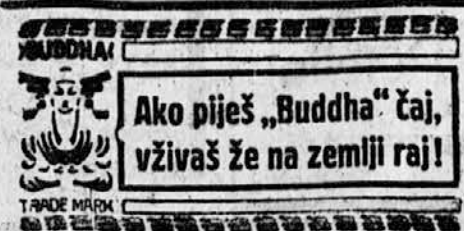
Zračni promet v Kongo. Med Leopold-ville in Elizabethville v Belgijskem Kon-gu so otvorili zračni promet. Afriške tropske razmere zahtevajo seveda po-sebno konstrukcijo aeroplana. Aeroplan ima tri motorje, zato da mu ne bo treba morda nepričakovano kje v pragozdu pristati. Promet bo potniški, poštni in blagovni. Dosedanja prometna sredstva so porabila 45 dni za obratovanje med omenjenima mestama, aeroplan je vozil 2 dni. Montirali mu bodo tudi brezžično postajo, da bo v stalni telefonski zvezi s posameznimi pristanišči.

Ameriška avijatika. — Po zrakoplov-nem programu za l. 1926—1931 namer-ava Amerika v navedenih letih zgraditi 2200 zrakoplovov s posadko 17.200 ljudi, od teh 2200 oficirjev in 500 oficirskih pripravnikov.

Ljubljanska borza.

dne 8. marca 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 bl. 78; Loterijska državna renta za voj-no škodo blago 281.50; Zastavni listi Kranj-

ške deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 200, bl. 220; Merkantila banka, Koševje den. 100, bl. 104; Slavenska banka d. d. Zagreb den. 49; Kreditni zavod za trg in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne Vevče, Goričane in Medvode d. d. Ljubljana den. 110; »Stavbna družba« den. 80, bl. 90; »Sešir« den. 115, bl. 120.

Blago: Hrastovi plohi, neobrobli, od 40 do 130 mm, od 2.50 m dolž, I., II., III., feo meja bl. 1100; bukovi plohi, neobrobli, od 40 do 130 mm, od 2.50 m dolž, I., II., III., feo meja den. 500; hrastovi neobrobli plohi, od 60 do 22 cm napr., feo vagon Ljubljana, 7 vag. den. 1000, bl. 1000, zaklj. 1000; deske 20 mm, monte, feo Podbrdo ali Kranjska gora, 18 vag. den. 540, bl. 540, zaklj. 540; deske od 25—30 mm, monte feo Podbrdo ali Kranjska gora, 16 vag. den. 540, bl. 540, zaklj. 540; remeljni, 30/60, 50/50, 60/60, 100/100, 120/120, monte, feo Podbrdo ali Kranjska gora, 5 vag. den. 540, bl. 540, zaklj. 540. Premog: Kal. ca 7000 arcait, Orle, feo vagon Skofljica: kosovec, za 1 tono bl. 500; kockovec, za 1 tono bl. 450; orehovec, za 1 tono bl. 400; zdrob, za 1 tono bl. 350; kal. ca 4800, feo vagon Ormož: kosovec nad 60 mm, za 1 tono bl. 260; kockovec 35/60 mm, za 1 tono bl. 240; orehovec 20/35 mm, za 1 tono bl. 210; zdrob 10/20 mm, za 1 tono bl. 190; pšenica bačka, 76 kg, 2%, feo vagon Seki, 1 vag. den. 270, bl. 270, zaklj. 270; pšenica bačka, 76/77, 2%, feo vagon Novi Sad bl. 280; kuruza nova, feo vagon Novi Sad bl. 114; kuruza nova, za mare, feo vagon Novi Sad bl. 120; kuruza nova, za april, feo vagon Novi Sad bl. 127; kuruza stara, feo vagon Novi Sad bl. 145; kuruza umetno sušena, feo vagon Novi Sad bl. 135; kuruza činquantin, feo vagon, Manastir, 1 vagon 195, bl. 195, zaklj. 195; ječmen, gar., 65, par Novi Sad, 1 vagon den. 165, bl. 165, zaklj. 165; zeleni fižol, okrogel in podolgovat, feo vagon Maribor bl. 270; krompir beli in roza, semenski, feo slov. postaja bl. 78.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Kilogram govejega mesa Din 15—19, jezika, jeter, ledic, možganov 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, loja 7.50—12, telečjega mesa 17—20, jeter 25—30, pljuč 20, prašičjega mesa 20—25, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 22.50—25, glave 7.50—10, slanina 19 do 20, masti 26—27.50, šunke 35, prekajenega mesa 29—32, prekajenih parkljev 10—12, prekajene glave 12.50, jezika 35, koštrunovega mesa 14—15, kozličevine

18—20, konjskega mesa 6—8. — Kilogram krakovskih in debrecinskih klobas 40, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30—40, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih 67, prekajene slanina 30, kokoš 25—35 petelin 30—40, domač zajec, 10—20. 1 kg krapa 26—32.50, linja in ščuke 25—30, klina 13.50—15, mreže 17.50—20, pečenke 8—12.50. — Liter mleka 2—3, kilogram surovega masla 40, čajnega 50 do 55, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 9—10, par jaje 1.75—2.25, kg belega kruha 6, črnega in rženega 5, kg jabolka 3—8, ena oranža 1.50—2.50, limona —.75, kg rožičev 10, fig 10, fig 10—16, dateljncv 25, orehov 12, lušenih orehov 35, suhih hrušk 10—12, suhih češpelj 16. Kilogram kave 40—76, pražene kave 56 do 100, kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15.50, kavinne prinese 20, riža 10—12, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, celnega popra 52, mletega 54, paprike 20—56, testenin 9—12, pralnega luga 3.75, čaja 75. — Kilogram moke št. 0 5.75, 1 5.25, 3 4.50, 5 3.75, 6 3.—, kaše 6—7, ješprenja 6—8, ješprenjčka 10—13, otrobov 2 do 2.50, koruzne moke 3.50—4, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 8—9, ržene 5.—, q pšenične 340—350, rži 260—290, ječmena 240—260, ovsas 245—260, prosa 275—300, koruze 210—215, ajde 300 do 325, fižola 350—360, graha 400—600, leče 600.—, q premoga 40—46, m³ trdih drv 160—180, mehkih 100.—, q sladkega sena 75—80, pol sladkega 60, kislega 50, slame 50, kg endivije 18—20, motovilca 15—20, radiča 10—20, zelja 3—4, rdečega zelja 4.50—6.50, kislega zelja 2.50 do 3.—, ohrovtas 4, karfižel 8—10, kole-rab —.75—1, špinache 15—16, graha 10 do 14, čebule 2—3, česna 15, krompirja 1.25—1.50, repe —.75—1, kisle repe 2 do 2.50, korenja —.75—4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 6. marca 1926.

Mariborski trg dne 6. marca 1926. To pot je prišlo 64 slaninarjev na trg, ki so prodajali meso, kakor tudi slanino po 15—23 dinarjev kg. — Popoldan je bila

cena seveda nižja. Domači mesarji so prodajali, kakor poprej govedino po 8 do 14, prvovrstno volovsko meso 15 do 17.50, telečje meso 10 do 15, svinjsko 18 do 20 Din; v mestni mesnici se je prodajalo govedina po 8—10, teletina 15 in svinjina po 18 do 20 Din kg. — Perutnine je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile piščancem 15—50 Din par, kokošem 25—60, racam, gosem in puranom 50 do 120 Din komad. Morske ribe 30 Din kg. **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in drugo:** Krompir 5.50—6 Din mernik (7 in pol kg) ali 1.25 do 1.75 kg. Solata se je podražila in sicer 4 do 16 Din kg, navadna 1 do 2 Din kupček, glavata solata in zeljnata glave 2 do 6 Din, karfiol 3 do 12 Din komad, dalmatinski karfiol se zelo kupuje in konkurira z domačim in stane 5.50 do 7 Din kg, kisle zelje 3 Din, kisle repa 2 Din, maslo 44 do 48, kuhano 50 do 56 Din kg; mleko se je podražilo in stane 3.50 Din liter (tržna cena 2.50 do 3 Din); smetana 4 do 16 dinarjev, oljeno olje 32 do 50 Din (po trgovinah 28 Din) liter, bučno olje 26 do 28 (po trgovinah 24 Din) liter; sirček 1 do 10 Din hlebček, čebula 2 do 6, česen 5 do 15 Din venec, jabolka in hruške 6 do 16, med 25, datelji 25 do 50 Din kg, limene 0.75 do 1, pomaranče 1 do 3 Din komad. Znamenito je, da je mleko dražje, jajca so pa cenejša in sicer 1 do 1.50 Din komad. Sadiki (jablani in hruške) 12 do 18 Din za komad.

Lesena in lončena roba 1 do 100 Din komad, brezove metle 1.75 do 5 Din komad, koruzna slama 25 do 30 dinarjev vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 3. t. m. so kmetje pripeljali 10 vozov sena in 5 vozov slame, v soboto 6. t. m. pa 5 vozov sena in 2 voza slame na trg ter so prodajali seno po 70 do 97.50, slamo pa po 50 do 60 Din za kilogram.

Cene na svetovnih tržiščih. — Kava: Njujork 3. marca t. l. Santos št. 4 = 23.75, rio št. 7 = 18.75, marc 17.64, maj 17.55, julij 16.86, september 16.36, december 16.10. Sladkor: Njujork = za marc 2.31, za maj 2.43, za julij 2.53,

za september 2.65, za december 2.74. — Pariz = za marc 252, za april-junij 256½, za junij-avgust 261½. — London = za marc 13.6—13.8½, za april 13.8½ do 13.11½, za maj 14—¼ do 14.1, za julij 14.2½ do 14.4½, za avgust 14.6 do 14.8½, za september 14.9½ do 14.10½, za december 15 do 15—¼.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. marca t. l. ponudbe za dobavo mehkih desk, za dobavo raznega mehkega lesa, za dobavo 100 ton kovaškega koksa, 200 komadov zavrnjakov ter za dobavo medenih odlitkov; dne 15. marca t. l. za dobavo rjavega sukanca, za dobavo 300 m strešne lepenke, za dobavo 50 kg stearin olja, za dobavo raznih žičnikov, za dobavo navadnih sive litine, za dobavo barv in laka ter za dobavo 16 komadov parnih razvodnikov. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — **Intendantura III.** Pomorske obalske komande v Gjenovici (Boka Kotorska) sprejema do 31. marca t. l. ponudbe za dobavo 3500 kg olivnega olja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. marca t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave sena in slame. — Dne 18. marca t. l. pri Dravskem ubojnem slagalištu na Ljubljanskem polju glede oddaje napeljav strelovoda na municijskih skladiščih v Zalogu. — Dne 18., 19. in 20. marca t. l. pri komandi mesta v Bihaču, Gospiću, Sisku, pri komandi otočakovega vojnega okruha v Otočacu ter pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banja Luki glede dobave mesa za čas od 1. aprila do 1. oktobra 1926. — Dne 22. marca t. l. pri komandi mesta v Murski Soboti glede dobave govejega mesa za čas od 1. aprila do 1. oktobra 1926. — Dne 24. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 120 ton bukovega oglja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Zahvala.

Za mnogotere izraze prijateljskega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše blagopokojne mame, tašče, svakinje in tete, gospe

Adele Skabernè roj. Schrey pl. Redlwerth

za mnogobrojno častno spremstvo na zadnji poti pokojnice, se vsem najpristrčneje zahvalujemo, zlasti tudi za cvetje, poklonjeno pokojnici.

V Ljubljani, dne 6. marca 1926.

Avzug, Milan, Ruža Skabernè
in vsi ostali sorodniki.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijsko podjetje in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Niklošičeva cesta št. 15, II. nadst.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Razpis pri pošt. čeh. zav. št. 13.108

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.

Naročajte in širite TRGOVSKI LIST!

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točina
in sobna postrežba!
Zahvalite cenik!

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

Moja Prešernova spomenika ob vod. Najbolj izvalni stroj za rodbinsko ali obično rabo, svetovno znanih znamk Gräberner - Adler - Phonix. Izboljšani posamezne dele iz stroje in koles, igle, olja, jermena, pnevmatika. Poiz o venenju na stroji brezplačno! — Vredna garancija! Na veliko! Na malo!

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18—naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, škatle za zobe, oblike in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vod. Na veliko! Na malo!

Veletrgovina

A. ŠARABON
Ljubljana

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIK NA RAZPOLAGO!